

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Юлия Добрева, доцент, преподавател във Висше училище по застраховане и финанси - София

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”

в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление 3.8. Икономика

докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“

Автор: Петко Стоянов Бъчваров

Тема: Представянето на банките преди и след световната финансова криза

BANK PERFORMANCE PRE AND POST RECENT FINANCIAL CRISIS

Научен ръководител: доц. д-р Григорий Вазов

1. Общо описание на представените материали

Със заповед № 111 от 09.06.2020 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов съм определен за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „**Представянето на банките преди и след световната финансова криза**“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“. Автор на дисертационния труд е **Петко Стоянов Бъчваров** – докторант в самостоятелна форма на обучение към катедра „Финанси“ с научен ръководител **доц. д-р Григорий Вазов**.

Предадените от Петко Стоянов Бъчваров материали включват документи по представен опис:

1. Актуална автобиография по европейски образец;
2. Копие на заповед № 111 / 09.06.2020 г. на Ректора на Висше училище по застраховане и финанси доц. д-р Григорий Вазов за определяне на научно жури;
3. Списък и копия на публикациите по темата на дисертационния труд, както и резюмета на тези публикации;
4. Справка за научните и научно-приложните приноси в дисертационния труд;
5. Справка за изпълнение на минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионално направление 3. 8. Икономика;
6. Дисертационен труд;
7. Автореферат;

Докторантът е приложил 7 /седем/ броя публикации.

2. Кратки биографични данни за докторанта

Петко Бъчваров е професионалист с интереси в областта на финансите, финансовия анализ, финансовия контролинг, сливания и придобивания, банковата дейност и др. Има опит в анализа на приходите и разходите, контролът на разходите, финансовия анализ, оперативното счетоводство и др.

3. Актуалност на тематиката и целесъобразност на поставените цели и задачи

Темата е напълно актуална. Налице е съответствие на тема, теза, хипотези, обект, предмет, поставени цели и задачи. Извършен е задълбочен анализ на изследванията и емпиричните оценки в областта на поставената тема. Авторът е извършил подбор на данни и индикатори за анализ представянето на банки преди, по време и след глобалната финансова

криза от 2008 г. На основата на емпирични резултати за представянето на банките са изведени логически изводи и препоръки.

4. Познаване на проблема

Докторантът убедително показва високо ниво на познаване на разглежданата проблематика. Доказателство за високото ниво на познаване на проблема са подходящо избраната структура на дисертацията, правилно избрания фокус на анализ и индикатори, формулиранта теза, две хипотези, обект, предмет, цели и задачи. Авторът много удачно е ползвал и коректно цитирал литературни източници по проблематиката. Дисертацията съдържа добър илюстративен материал. Съдържанието на работата има логическа свързаност между отделните глави и параграфи. Чрез анализ, подходящ подбор на данни и индикатори, обобщение и изводи, докторантът доказва формулираните тези и две хипотези.

5. Методика на изследването

Докторантът е избрал и приложил подходяща методика на изследване. Избраната методика позволява постигане на поставената цел и отговори на формулирани цели и задачи.

В представената работа е извършен анализ на банковия сектор чрез използване на различни иконометрични данни, сравняване на хипотези и формулиране на изводи и заключения. Анализът надгражда резултатите от различни научни изследвания за управлението на банките в днешно време. Авторът е разделил анализа хронологично на три историческо-икономически етапа - преди кризата, по време на кризата и след кризата.

Авторът е приложил редица методи на изследване сред които: изследване на регулационен индекс; оценка на променливи от различни източници (публични годишни отчети, бази данни Datastream, Bankscore и OSIRIS, Orbis); емпиричен анализ; Hausman тест за оценка на спецификацията на модела; генерализиран метод за оценка на динамичните модели на панелните данни и за проверка на устойчивостта; линейни регресии.

При осъществяването на своето изследване докторантът е ползвал научни публикации, публични отчети на банкови институции, специализирани дискусии с участници на различни международни форуми и конференции.

6. Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд се отличава с много ясно авторово присъствие, висока аналитичност, актуалност, обосновани изводи и обобщения. Налице са научни приноси, приноси за практиката, които са постижения на автора. Дисертацията съдържа много добър анализ на теоретичните постижения до момента в изследваната област, надградени чрез разсъжденията на автора. Дисертантът коректно е цитирал автори и публикации, удачно е подкрепил своя анализ с аргументи, данни и илюстрации.

7. Приноси и значимост на разработката за науката и практиката

Определено дисертацията съдържа приноси за науката и практиката. Чрез изследването си, авторът показва познания в теорията, както и в практиката в областта на разглежданата проблематика.

Авторът е ползвал актуални данни, извършил е подбор на данни и индикатори, обобщил е част от анализа в таблици.

В работата са използвани иконометрични модели за установяване на корелацията между инвестициите и риска, чрез използването на Generalized Method of Moments и Arellano–Bond Estimator. Чрез тях авторът търси да установи корелация между рисковите операции и управлението на банката.

Авторът успешно извежда общовалидни принципи за успешното пазарно представяне на банките преди и по време на глобалната финансова криза. Тези принципи са потвърдени с изследване на емпирични данни и оценка на представянето на 102 банкови институции.

Дисертацията съдържа задълбочен анализ на поемането на риск, както и участието на банките в дейности, различни от традиционните за тях, включващи: финансови деривати, инвестиции в рисков капитал, секюритизация на активи.

8. Преценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантът е представил седем броя публикации. Две от тях са самостоятелни и пет са в съавторство. Публикациите са както следва:

1. Bachvarov P., Mateev M., 2017, “Bank Performance and Risk Taking in Good Times and Bad Times: New Empirical Evidence from 2007 – 2008 Crisis”, American University in the Emirates, Dubai, Researchgate.Net.

2. Bachvarov P., Mateev M., 2019, “Regulation, Ownership and Bank Performance in the MENA Region: Evidence from Islamic and Conventional Banks”. SSRN Electronic Journal, Researchgate.Net.

3. Bachvarov P., Mateev M., 2019, “The Effect of Regulation and Ownership on Bank Performance: New Evidence from Conventional and Islamic Banks”. Conference Paper (PDF Available) Conference European Financial Management Association, Researchgate.Net.

4. Bachvarov P., Mateev, M., 2019, “Bank Risk and Performance in the MENA Region: The Importance of Institutional Quality and Governance”, Conference Paper (PDF Available) Conference World Finance Conference, Researchgate.Net.

5. Bachvarov P., Mateev M., 2018, “Bank Behavior in Good Times and Bad Times: The Impact of Regulations and Risk Taking on Bank Performance”, American J of Finance and Accounting, Researchgate.Net.

6. Bachvarov P. 2020, “Commercial bank’s model – what has changed? The effect of the originate-to-distribute model on financial institutions in the last decade”, сп. „Пари и Култура“.

7. Бъчваров, П., 2020 „Кратки изводи за представянето на банките преди по време и след глобалната финансова криза“, сп. „Пари и култура“.

Общият извод от представените публикации е, че в тях е налице отчетлив личен, авторов анализ, разглежданите проблеми са актуални, отчетени са достиженията в теорията в разглежданата област, съществуват авторови приноси, изведени са обосновани изводи и обобщения.

9. Преценка за изпълнение на минималните национални изисквания

На основа на представените документи може да се заключи, че докторантът е изпълнил минималните национални изисквания за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в професионалното направление 3.8. Икономика.

10. Лично участие на докторанта

От така представения дисертационен труд, може да се направи обоснован извод и оценка за ясно, открояващо се лично участие на докторанта в проведеното дисертационно изследване. Също така, постижения на дисертанта са формулираните приноси и получени резултати. Моето заключение е, че липса плагиатство в представения за оценяване дисертационен труд.

11. Автореферат

На основа на представения автореферат, дисертация, публикации и други документи и материали по защитата, моят извод е, че авторефератът е направен според изискванията на съответните правилници и отразява основните резултати, постигнати в дисертационния труд.

12. Критични забележки и препоръки

В бъдещата си дейност кандидатът трябва да публикува по-активно изследвания относно дейността на банките в България и останалите държави-членки на ЕС. Един от акцентите би могъл да бъде защита потребителите на банкови услуги – както физически лица, така и юридически лица. Друг акцент би могъл да бъде интеграцията на концепцията за зелена икономика и устойчиви финанси в дейностите на банковите институции.

13. Лични впечатления

Нямам лични впечатления от кандидата, с изключения на обсъжданията на проекта на дисертация в Катедра Финанси към Висше училище по застраховане и финанси - София.

14. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Препоръките ми за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати са в посока докторантът да продължи и разшири изследванията си проблематиката на дейността на банковите институции, тъй като тя ще продължи да бъде актуална и с множество прояви на влияние върху гражданите, предприятията и обществото като цяло.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във Висшето училище по застраховане и финанси.

Дисертационният труд показва, че докторантът Петко Бъчваров притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3. 8. Икономика, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята **положителна оценка** за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’** в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3. 8. Икономика; докторска програма „Финанси, застраховане и осигуряване“.

26.06.2020 г.

Рецензент:

доц. д-р Юлия Добрева